

executarea cercetărilor pedologice la diferite scări, întru executarea ordinului nr. 224/2016 privind elaborarea mecanismelor privind executarea cercetărilor pedologice elaborat de ex. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare(2017).

La proiectul hotărîrii enunțate este elaborată anexa nr.2, care cuprinde lista obiectelor (acțiunilor) rămase fără acoperire financiară. Urmare a examinării, s-a constatat, că bugetele anilor precedenți, inclusiv și 2016-2017, precum și Hotărîrile Guvernului aprobate anterior nu depășesc suma de 10-15mln. lei preconizate pentru executarea lucrărilor antierozionale, pe cînd necesitățile reale depășesc suma de 260 mln lei. Prin urmare, Agenția este forțată a minimaliza la maximum numărul obiectelor finanțate, iar în foarte multe cazuri chiar a suspenda lucrările. Astfel, Agenția nu are nici o posibilitate reală de a aloca mijloace pentru toate obiectele deja incluse în Program.

Proiectul conține o componentă nouă expusă în anexa nr.3 ce ține de Lista obiectelor și a mijloacelor financiare ce urmează a fi transmise autorităților publice locale.

Astfel, în contextul grupurilor de lucru cu reprezentanții Ministerului responsabil, a fost convenit excluderea acțiunilor ce țin de defrișarea plantațiilor multianuale, precum și ale acțiunilor ce pot fi finanțate din Fondul Național Ecologic. Astfel, lista de bază este divizată și respectiv se diminuează de numărul de acțiuni cu transmiterea ulterioară a acestora printr-o comisie aprobată prin ordinul comun al Agenției, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și autorităților publice locale. Urmare acestei transmiteri se prezumă scoaterea poverii de redistribuire a mijloacelor financiare din Bugetul consolidat al statului. Iar autoritățile publice locale, pentru continuitatea acțiunilor Programului, vor putea solicita aplicarea fondurilor Agenției de Intervenții și Plăți în Agricultură, Fondului Național Ecologic, precum și fonduri europene în acest sens.

În concluzie, este de menționat că actualmente Lista obiectelor și mijloacelor financiare necesare pentru acțiunile expuse în Programul de conservare și sporire a fertilității solurilor se aprobă anual de Guvern în conformitate cu prevederile pct.4 al hotărîrii Guvernului nr.626/2011.

Proiectul de hotărîre a Guvernului este coordonat în modul stabilit cu Ministerul responsabil, Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Agenția Moldsilva și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI, expertizate în modul stabilit de Centrul Național Anticorupție și Ministerul Justiției. Majoritatea obiecțiilor și propunerilor înaintate au fost luate în considerație.

*Proiectul și Listele sunt plasate pe pagina web a Agenției: [www.arfc.gov.md](http://www.arfc.gov.md), în rubrica: Transparența decizională - proiecte de acte legislative și normative.*

Anexă: pe 4 file.

**Director general**



**Anatolie GHILAȘ**

**Notă informativă**  
**la proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Listei**  
**obiectelor și mijloacelor financiare necesare pentru realizarea în anul**  
**2018 a Planului de acțiuni privind implementarea Programului de**  
**conservare și sporire a fertilității solurilor pentru anii 2017-2020”.**

Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat întru executarea Legii bugetului pe anul 2018 nr.289 din 15 decembrie 2017, art.4 din Hotărârea Guvernului nr.626 din 20.08.2011 „Cu privire la aprobarea Programului de conservare și sporire a fertilității solurilor pentru anii 2011-2020” și hotărârii Guvernului nr.554 din 14.07.2017.

Programul este un document de bază pentru promovarea de către organele administrative publice a politicii unice de stat în domeniul protecției resurselor funciare și combaterea eroziunii solurilor.

Scopul acestuia constă în realizarea măsurilor de stopare a degradării și de sporire a fertilității solurilor prin modernizarea și extinderea sistemului de îmbunătățiri funciare, implementarea tehnologiilor moderne și a practicilor agricole prietenoase mediului.

Conform Legii bugetului pe anul 2018 nr.289 din 15 decembrie 2017 sunt alocate 12,3 mln. lei. Lista obiectelor prevede continuarea lucrărilor la obiectele prevăzute în HG nr. 266 din 03.05.2017, întru realizarea și implementarea Programului de conservare și sporire a fertilității solurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.626 din 20.08.2011. Sursele alocate au fost distribuite doar la 18 obiecte cu stadiu avansat de construcție sau în stadiu de finalizare a lucrărilor pe etape din cele 102 obiecte incluse anterior în Listă.

Astfel, prin aprobarea hotărârii nominalizate vor fi continuate executarea acțiunilor conform Programului, iar 12 obiecte din Listă, vor finalizate și înaintate spre protocolare la Comisia de finalizare și dare în exploatare, constituită prin ordinul Agenției.

În urma valorificării celor 12,3 mln. lei vor fi efectuate următoarele lucrări:

- a) vor fi desecate și incluse în circuitul agricol cca 60 ha terenuri supraumede;
- b) vor fi curățate 6,0 km canale de desecare, albiile râurilor mici - 3,4 km, care vor reduce nivelul apelor subterane și, ca rezultat, vor proteja terenurile agricole de înmlăștinire;
- c) vor fi efectuate lucrări pentru îmbunătățirea sistemelor de dispersoare, valuri-canale, deșee înierbate pentru evacuarea dirijată a surplusului de apă pluvială de pe versanți – 1200 ha (anul 2018-400ha).

**Impactul economic și social:** Executarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare și protecția solurilor inclusiv pentru combaterea eroziunii solului și de stopare a alunecărilor de teren va micșora treptat pierderile de pe suprafața terestră a carităților imense de sol fertil ale folosințelor funciare aflate în imediata apropiere sau chiar în localitățile afectate. Astfel, se va ameliora starea ecologică pe terenurile date, se va îmbunătăți calitatea apelor de suprafață și subterane, se va majora volumul producției agricole în urma intervenției la amenajarea corespunzătoare a terenului.

La fel, proiectul hotărîrii Guvernului prevede actualizarea grafică a arealurilor de sol după reindexare și recalcularea notelor de bonitate a solurilor pentru  $\approx 186$  UAT anual în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 1261 din 16 noiembrie 2004 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la conținutul documentației cadastrului funciar general (reindexarea solurilor în conformitate cu clasificatorul nou), Hotărîrea Guvernului Nr. 1001 din 10 decembrie 2014, Concepția Sistemului Informațional “Registrul Solurilor Republicii Moldova” și Hotărîrea Guvernului nr. 890 din 20.07.2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016-2018 (cap. H. „Dezvoltarea agriculturii moderne”, pct. 4.1).

În procesul creării datelor textuale și geospațiale în format vector despre solurile Republicii Moldova, substituind datele păstrate în format analogic, se obține componenta cea mai principală a unui sistem informațional – baza de date.

Astfel, materialele cartografice existente despre solurile la scara 1:10000 în format analogic scanate și georeferențiate pentru întreg teritoriul Republicii urmează a fi transferate în alt format prin următoarele acțiuni:

- a) pregătirea structurii fișierilor și cataloagelor;
- b) vectorizarea hărților pedologice scanate și introducerea informației atributive;
- c) depunerea profilurilor de sol și introducerea informației atributive;
- d) reindexarea listei solurilor conform clasificatorului în vigoare;
- e) modificarea grafică a arealurilor de sol după reindexare;
- f) analiza și corectarea corespunderii hotarelor conturilor pedologice cu materialele ortofoto și modelul digital al terenului;
- g) îmbinarea conturilor pedologice la hotar cu UAT limitrofe;
- h) corectarea necorespunderilor topologice;
- i) pregătirea versiunii electronice a lucrărilor îndeplinite;
- j) controlul și recepția lucrărilor;
- k) integrarea datelor în sistem informațional „Registrul Solurilor Republicii Moldova”.

**Impactul economic și social:** Crearea bazei de date va constitui baza pentru:

a) Gestionarea adecvată și bine argumentată a resurselor de sol, orientată spre utilizarea eficientă și protejarea solurilor în calitate de obiect natural multifuncțional și mijloc important de producție în agricultură;

b) Ameliorarea solurilor degradate și optimizarea folosirii fondului funciar ca urmare a acumulării datelor și informației detaliate privind solurile, în special pentru monitorizarea continuă a celor degradate și prevenirea efectelor, fiind deopotrivă importante și datele privind fertilitatea, precum și parametrii fizico-chimici ai acestora;

c) Armonizarea progresivă a activităților de monitorizare a solului și indicatori privind solul relevanți pentru elaborarea politicilor;

d) O mai bună integrare a protecției solului în diferite politici.

Iar specificul acțiunilor planificate corespund cu prioritățile și obiectivele strategice în politica statului, instituite în cadrul Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE 2014-2016, privind protejarea, îmbunătățirea și reabilitarea calității mediului, protecția sănătății umane, utilizarea durabilă a resurselor naturale, precum și în prevederile privind societatea

informațională, care vizează promovarea dezvoltării societății informaționale în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor prin punerea la dispoziție la scară largă a tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) și prin îmbunătățirea calității serviciilor la prețuri rezonabile.

De asemenea proiectul hotărârii Guvernului prevede efectuarea cercetărilor și studierii procesului de fertilizare organică pentru aplicarea tehnologiilor conservative de lucrare a solurilor întru ecologizarea producerii agricole, inclusiv carne, lapte.

Majoritatea solurilor utilizate în agricultură sunt destructurate prin dehumificare și tasare. Agricultură practică la cernoziomuri poate fi durabilă, sustenabilă sau viabilă numai în condițiile unui bilanț neutru sau pozitiv al humusului. Cernoziomurile, cota cărora constituie 70 % din învelișul de sol, datorită exploatării îndelungate, fără respectarea asolamentelor, tehnologiilor de cultivare a plantelor etc., au degradat, în deosebi prin dehumificare, secătuire în elemente nutritive, destructurare și compactare secundară. Cea mai efectivă măsură de stopare a degradării lor și de sporire a fertilității este fertilizarea organică.

Totodată, proiectul prevede elaborarea și aprobarea reglementării tehnice privind preabilitatea solurilor și calității apelor în sol, Lucrări de ameliorare a solurilor sărăturate pe o suprafață de 40ha,

Elaborarea metodologiei studiilor pedologice,

Efectuarea monitoringului solurilor irigate,

Elaborarea instrucțiunii privind cerințele pentru executarea și administrarea lucrărilor de combatere a eroziunii solului prin implementarea proiectelor antierozionale.

Efectuarea prospecțiunilor pedologice pentru stoparea formelor active de degradare a învelișului de sol.

Astfel, prin acțiunile enunțate apare necesitatea cercetării și testării solului cu elaborarea unor îndrumare metodologice, studii, care urmare a investigațiilor pedologice și pedochimice vor servi pentru asigurarea implementării rezultatelor a lucrărilor de îmbinătăiri funciare.

**Agrumentarea economico-financiară:** La lucrările descrise în p. 77 și 83 incluse în proiectul enunțat, cifrele pentru executarea lucrărilor au fost convenite pentru diferite tipuri de cartare agrochimică la care instituția de profil ce se conduce de ani în șir. Astfel, urmare a documentației referitor la tarife, volumul lucrărilor care necesită a fi executat, precum și costul unităților pentru fiecare hectar separat au fost calculate cifrele respective incluse în proiectul actului normativ, care au fost coordonate cu Ministerul Finanțelor.

**Impactul economic și social:** Rezultatele obținute vor contribui la sporirea fertilității solurilor, respectiv majorarea recoltelor culturilor agricole, respectiv eficientizarea producerii la culturile de câmp. De asemenea, evident avem ecologizarea producerilor la culturile de câmp și în zootehnie prin utilizarea deșeurilor organice. Respectiv, activitatea rurală devine mai atractivă, ce contribuie la menținerea forței de muncă în cadrul rural și stoparea migrației.

Sarcini specifice: În cadrul lucrărilor se preconizează prestarea serviciilor prin testare și elaborare a cartogramelor de încorporare pentru deținătorii de teren efectuată de către instituția științifică de profil. Astfel, urmare a acestor cercetări și pentru definitivarea unui clasificator universal, va fi elaborată o instrucțiune privind